

เรื่อง ช่างหล่อ ผู้ชาญฉลาด

พระมงคลกิตติธาดา (อมร เขมจิตุ โด)

แสดงธรรมแก่พุทธบริษัท ในโอกาสถวายพระพุทธรูป

ที่บ้านก่อฮาง อ.ม่วงสามสิบ จ.อุบลราชธานี

วันที่ 19 มกราคม 2528

ญาติโยมทั้งหลาย การที่ทุกท่านได้มาร่วม มาประชุมกันในที่แห่งนี้ ก็เพราะในจิตใจของแต่ละท่านนั้น มีแต่บุญแต่กุศล คิดแต่ในทางที่ดีงาม จึงได้มีโอกาสมาในงานถวายพระพุทธรูป ซึ่งเจ้าภาพผู้มีจิตศรัทธาบริจาคได้ถวายในครั้งนี้

การที่ท่านทั้งหลายได้มีชีวิตยืนยาวมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะมีปัจจัยหลายอย่างเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง ส่งเสริมสนับสนุนชีวิต แต่ปัจจัยทั้งหลายถ้าหากเป็นปัจจัยภายนอกจะเลี้ยงได้เพียงส่วนร่างกาย ทำให้มีกำลัง มีชีวิตอยู่ไปเพียงวันหนึ่งๆ เท่านั้น แต่ถ้าหากขาดปัจจัยภายในคือ **คุณธรรม** อันเป็นเครื่องกำกับหล่อเลี้ยงจิตใจ คนผู้นั้นก็จะเป็นคนมีคุณค่าน้อย จะเป็นคนเป็นมนุษย์ก็เพียงร่างกาย แต่จิตใจจะขาดหลักวิธีการ เรียกว่า ขาดอาหารหรือขาดโอสถทางธรรมจะกลายเป็นคนจิตใจแห้งเหี่ยว ไม่เบิกบาน โมโห โหดร้ายทารุณ มุทะลุคุดัน ในเมื่อจิตใจเป็นอย่างนี้ ก็จะพากายไปทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่งามเกิดทุกข์โศกได้ เพราะกายอยู่ภายใต้อำนาจของจิตใจ

ญาติโยมทั้งหลาย เห็นพระพุทธรูปองค์ใหม่ ซึ่งคณะเจ้าภาพได้ตั้งเด่นอยู่ในปะรำเหลืองอร่ามอย่างนี้ มีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร พระพุทธเจ้าท่านสอนว่า คนเรานั้นถ้าหากเป็นคนมีปัญญาควรพิจารณา จะได้ฟังธรรมะ จะได้เห็นธรรมะ หรือได้อาหารใจอยู่ทุกหนทุกแห่ง หลวงพ่อชาท่านได้ให้ข้อคิดว่า คนเราได้พิจารณา จะได้เห็นธรรมะของพระพุทธเจ้า จะได้มีอาหารของจิตใจ หรือมีปัญญาภายในเป็นปัจจัยที่ห้า มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง อันนี้ ฟังแล้วดูเหมือนจะไม่ใช่ แต่อาตมาอยากจะให้น้อมใจของทุกคนเข้าสู่ปะรำพิธีของเรา นี้อยู่ด้านซ้ายมือของอาตมาคือ **พระพุทธรูปปางคันธาระราชฤทธิ์** มือหนึ่งหายหย่อนลง มือหนึ่งยกขึ้นแบไปข้างหน้า เป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธเจ้าปางที่พระพุทธองค์จะเสด็จดำเนินไปข้างหน้า และญาติโยมเคยคิดบ้างหรือเปล่าว่า พระพุทธรูปองค์นี้มาจากไหน มาจากต้นพระพุทธรูป กิ่งพระพุทธรูปหรือผลของพระพุทธรูป

เรามาหาธรรมะอย่างง่ายๆ กันเสียก่อน ธรรมะนี้แหละจะเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงเป็นเครื่องส่งผล เป็นเครื่องรักษาใจของเรา ให้มันรู้จักคิด รู้จักชั่ง รู้จักคิด รู้จักถูก รู้จักควรไม่ควร ธรรมดาของทองนั้น ถ้าเป็นก้อนทองเปล่าๆ ก็ไม่น่ากราบ ไม่น่าไหว้ แม้จะก้อนใหญ่เพียงใดก็ตาม เพราะไม่เป็นรูป ถ้าหากว่า ทองก้อนนั้นนำไปปั้นเป็นสิงเราก็ไม่ไหว้อีกนั่นแหละ เอาไปหล่อเป็นรูปวัวรูปควาย ก็ไม่น่ากราบไหว้อีกนั่นแหละ เอาไปหล่อเป็นรูปหมารูปม้า ก็ไม่น่ากราบไหว้อีกดี พระพุทธรูปองค์นี้ได้มาจากเศษทองหรือทองหลายๆ แผ่น หลายๆ ก้อน นำมารวมกัน อาศัยช่างผู้ฉลาดนำทองทั้งหลายที่ไม่ดี ไม่สวย ไม่งามเหล่านั้น เอาเข้าเข้าหลอมให้เหลว ส่วนไหนที่เป็นเศษเป็นสนิมเขาก็จะตักออก เหลือแต่เนื้อทองเหลวๆ จากนั้นเขาไปปั้นรูปพระพุทธรูปขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นปางยืน ปางนั่ง ปางลีลา หรือปางคันธาระราชฤทธิ์อย่างนี้ ก็จะปั้นเป็นรูปขึ้นมา เพราะว่าพระพุทธรูปนั้นจะสวยจะงามนั้น ไม่ใช่เพราะมีแต่คนยกยออย่างเดียว

มีนักปราชญ์ท่านสอนไว้ว่า พระพุทธรูปจะสวยจะงามเพราะมีคนดีที่ดี มีคนคอยดีให้ ถ้าหากเขาไม่ดีให้ก็ต้องอ้างเขามาดี ตรงนี้ควรจะทำอย่างนี้ ตรงนั้นควรจะทำอย่างนั้น เมื่อดีได้รูปได้สัดส่วนแล้ว ปั้นหุ่นเป็นดินเสร็จแล้วเอาขี้ผึ้งสดขึ้นหุ้มให้ได้รูปได้เนื้อตามลักษณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว เอาดินมาพอกอีกครึ่งหนึ่ง มีโครงเหล็กหุ้ม เอาไปเผาไฟให้ขี้ผึ้งไหลออกมา จะเหลือเป็นโพรง เมื่อเป็นโพรงแล้ว ก็หลอมทอง เศษทองทั้งหลายเอามาจาก

ทศิได้เห็นเนื้อ ตะวันตกตะวันออก หลอมให้เป็นเนื้อทองเดียวกันจนเหลว จึงหล่อพระพุทธรูป โดยเททองลงไป
เข้าตามรูปที่นายช่างผู้ฉลาดปั้นไว้แต่งไว้ เทลง ไปจนเต็ม

เมื่อเต็มแล้ว นำไปกะเทาะเข้าหล่อออกก็เป็นรูปทรง แต่ยังไม่เสร็จเรียบร้อยดี ยังไม่น่าดู จะต้องอาศัย
ช่างผู้ฉลาดช่วยขัดช่วยถู ช่วยตกช่วยแต่ง ใช้ตะไบเล็กตะไบใหญ่ขัดหรือในปัจจุบันใช้เครื่องขัดไฟฟ้ามาขัด แล้ว
ใช้น้ำยาขัดอีกจนกว่าจะสำเร็จ ฉะนั้น พระพุทธรูปจึงมาจากเศษทองหรือมาจากทองหลายๆแผ่น โดยอาศัยช่างผู้
ฉลาดเป็นคนปั้น เราทั้งหลายนับถือพุทธศาสนามานาน ช่างหล่อผู้ฉลาดคือใคร ช่างหล่อผู้ฉลาดผู้ยิ่งใหญ่ คือ
พระพุทธเจ้า รองลงมาคือ พระอรหันตเจ้า พระอริยเจ้า และครูบาอาจารย์ผู้ช่างคิด ผู้ชาญฉลาด เอาเราเข้ามาเกี่ยว
มาดื่ม เอาเรามาขัดมาเกลา เอาเรามาเป็นให้ เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา การดื่มทองเขาไม่ได้ใช้ความเย็น เขาใช้ความร้อน
เพราะฉะนั้น ระเบียบวินัยจึงเป็นเครื่องขัดที่จะทำให้เราเป็นพระ

พระพุทธรูปภายนอก เมืองสร้างเสร็จแล้วก็เป็นที่ชื่นใจ ดีใจที่ได้กราบได้ไหว้ได้เห็นก็พอใจ เป็น
พระพุทธรูปภายนอก เราสร้างองค์สององค์ก็พอ แต่ข้อที่สำคัญ พระพุทธรูปภายใน คือ ใจของเราดี ถ้าใจของเรา
ไม่เป็นพระ แม้จะมีพระพุทธรูปก็ร้อยองค์ก็ช่วยเหลืออะไรเราไม่ได้ เป็นแต่เพียงเราได้กราบได้ไหว้เท่านั้น บาง
คนมีหน้าซำยังไปอ่อนวอนอธิษฐาน ขอให้ช่วยเหลือเสียอีก พระพุทธรูปท่านจะช่วยเหลือเราได้อย่างไร **พระพุทธรูปก็**
คือ รูปของท่านพระศาสดาเอก ผู้สอนให้เราทำดี พุทธดี คิดดีเท่านั้น เราเห็นพระพุทธรูป ก็เปรียบเหมือนกับที่เรา
เห็นรูปปู่ย่าตายายหรือรูปพ่อแม่ของเรา เมื่อท่านจากไปแล้ว รูปไม่ใช่พ่อแม่ของเราจริงๆ แต่เป็นเพียงตัวแทนของ
พ่อแม่ เรานึกถึงท่าน ก็เพราะนึกถึงความดีของท่าน

พ่อแม่ของเราหรือปู่ย่าตายายของเรา เมื่อท่านจากไปแล้วก็เหลือแต่รูปของท่าน พ่อแม่คือใคร คือผู้สร้าง
เรามา ผู้พาเราเติบโตใหญ่ พ่อแม่คือ ผู้ปั้น ผู้สร้างผู้เลี้ยงดู ผู้รักษา ผู้ปรารถนาให้มีความสุขความเจริญแก่เรา ถ้าเห็นรูป
ของพ่อแม่ของเรา ก็คิดเห็นแต่ความดีที่ท่านสอน ท่านหวังให้เราเป็นอย่างไร หวังให้เรามีความสุข ความเจริญ
ความก้าวหน้า เราควรจะทำอย่างไร ถ้าเราทำตามความมุ่งหวังความต้องการของพ่อแม่ ก็เป็นการนับถือพ่อแม่ การ
นับถือพระพุทธเจ้า นับถือพระพุทธศาสนาก็เช่นกัน มีความจำเป็นที่ต้องกราบพระพุทธรูปแล้วนึกถึงคำสอนของ
ท่าน

ก่อนที่พระพุทธรองค์จะปรินิพพาน พระอานนท์ได้ถามพระพุทธองค์อยู่ใต้ร่มไทรต้นสาละทั้งคู่ว่า “ถ้า
หากพระองค์ปรินิพพาน(ตาย)ไปแล้วนั้น พวกกระผมจะได้ใครเป็นครูเป็นอาจารย์พอได้กราบไหว้ได้เป็นที่พึ่ง
และจะตั้งผู้ใดเป็นศาสดาแทน” พระพุทธองค์ไม่ได้ตั้งคน ไม่ได้ตั้งพระเถระองค์ใด พระพุทธองค์ท่านบอกว่า
“อานนท์อย่า ชรรระอันใดที่เราได้แสดงไปแล้ว วินัยหรือศีลอันใดที่เราบัญญัติไว้แล้ว ชรรระและวินัยอันนั้นแหละ
เมื่อเราจากไปแล้วจะเป็นครูเป็นอาจารย์เป็นศาสดาแทนเรา เมื่อพวกเขาเข้าถึงศีลถึงธรรมก็ชื่อว่าผู้นั้นได้เข้าถึงเรา
ให้พากันจำไว้” นี่เองเป็นเหตุให้พระพุทธศาสนาเผยแผ่เข้ามาในรูปของคำสั่งสอน

ความจริงพระพุทธรูปนี้ ถ้าตามหลักฐานที่เอาตามได้อ่านมา มีขึ้นเมื่อประมาณหลังจากพระพุทธเจ้า
ปรินิพพานไปแล้วหกหรือเจ็ดร้อยปี แต่ก่อนไม่ปรากฏว่ามีสมัยเมื่อพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นมาเขาเรียกว่า ยุค
พุทธกาล คนสมัยนั้น รู้จักการสร้างสวรรค์ รู้จักการหล่อหลอมชีวิตหล่อหลอมจิตใจของตนเอง มีความสนใจในการ
ฝึกหัดจิตใจนั่งสมาธิเป็นหลัก มีศีลมีธรรม ไม่สนใจในรูปเคารพ เขาสนใจในข้อธรรมะ จึงพากันออกบวช ถือว่า
อายุพอควรก็ไปบำเพ็ญธรรมหรือนั่งสมาธิ ไปบำเพ็ญธรรมอยู่ตามป่าตามเขาตามถ้ำตามรู พระพุทธเจ้าท่านอุบัติ
ขึ้นใจสมัยนั้น เป็นสมัยค้นคว้าปัจจัยภายใน คืออาหารของจิตใจ ยาของจิตใจ เป็นปัจจัยที่ห้า คือ ธรรมะ แต่ละคน
มุ่งเพื่อจะแสวงหาสังขารหรือ โมกขธรรมเป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งระยะพระพุทธองค์ประกาศพระพุทธศาสนา พระ
พุทธองค์ก็เน้นถึงหลักการฝึกหัดกายวาจาและจิต เรื่องกายและจิตเป็นของสำคัญ มันจะดีหรือไม่ดีมันอยู่ตรงนี้ อยู่

ที่กำกับใจนี้แหละ จะเป็นคนดีก็เอาอันนี้แหละไปทำ ถ้าจะพูดตามแบบก็เอาสามอย่าง คือ เอากาย เอาวาจา เอาใจ ไปทำ จะชั่วก็เอากาย เอาวาจา เอาใจนี้ไปทำชั่ว พูดชั่ว คิดชั่ว จะเจริญก็เอากาย เอาใจนี้ไปทำให้เจริญ

ฉะนั้น สมัยพระพุทธองค์อุบัติขึ้นมาประกาศคุณธรรม จึงให้เข้าถึงธรรมะอันแท้จริง โดยเฉพาะให้รู้จัก วิปัสสนากรรมฐาน ถือนักปฏิบัติ เติบงกรรม นั่งสมาธิ รู้จักพิจารณา รู้จักอารมณ์ที่มาทวนใจ นั่งสมาธิกำหนดลมหายใจเข้าออกหรือจะเพ่งอะไรก็ตาม แต่วิธีที่ง่ายที่สุดไม่เปลืองสิ่งของ คือ กำหนดลมหายใจเข้าออก สมัยพระพุทธองค์ยังมีพระชนม์อยู่ ทรงสั่งสอนภิกษุสามเณร ญาติโยมทั้งหลายว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อเรายังเป็น โภทิสต์ตัว ยังไม่ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้านั้น ธรรมะที่เราสนใจมากที่สุดก็คืออานาปานสติภาวนา คือการกำหนดลมหายใจเข้า หายใจออก”

นักปราชญ์ตอนหลังท่านให้กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก กำหนดให้มีพุทโธ พุทเข้า โธออก อย่างหลวงปู่มั่น หลวงพ่อชา เคยพาทำมา เมื่อเราอยู่ได้ด้วยอานาปานสติเป็นส่วนมาก จะเป็นอุบายระงับอารมณ์ไม่ดี เป็นอุบายสร้างสรรค์จิตใจให้หนักแน่น สุขุมรอบคอบมีเหตุผล “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ถ้าหากมีเจ้าลัทธิใดๆ สงสัยมาถามพวกเขาว่า วันหนึ่งๆ ตถาคตอยู่ได้ด้วยการทำงานอะไร ให้เขตอบเขาไปว่า วันหนึ่งๆ เราตถาคตอยู่ได้ โดยอานาปานสติภาวนา” กำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะว่าเป็นอุบายเป็นวิธี

เรื่องการกำหนดลมหายใจเข้าออกนี้ เป็นสิ่งซึ่งไม่ต้องสิ้นเปลืองไปหารูปหยาบเสียงมาเป็นอุบาย เพราะเรา หายใจอยู่แล้วทำไปๆ จะเป็นการสร้างกำลังใจ ทำให้จิตใจของเราหนักแน่นอย่างพวกฝรั่งที่เคยมาเป็นลูกศิษย์ของ หลวงพ่อชา เรียนจบปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอกก็มี จนกระทั่งได้ไปตั้งสาขาอยู่ที่อังกฤษ แดกออกเป็น หลายสาขา ประมาณสี่ห้าแห่ง แต่แห่งใหญ่ที่สุดคือ อาจารย์สุเมโธ อาจารย์สุเมโธมีจดหมายมานิมนต์อาดมากับ อาจารย์จันทร์ที่อยู่อำเภอเขียงใน ให้ไปเปิดสำนักปฏิบัติธรรมใหม่ ในเดือนพฤษภาคม ที่จะถึงนี้ ไปแทนในนาม หลวงพ่อชา พร้อมกับพระเถระทางกรุงเทพฯ อย่างในออสเตรเลียอาจารย์ชัค โรก็ไปเผยแผ่เอาไปจากไทย เอาไป จากหลวงพ่อชา ถ้าหากเรามาคิดว่าอานาปานสติมีความสำคัญอย่างไร ให้คิดว่าฝรั่งทำไมเขาถึงมาสนใจศาสนา ของเรา สนใจหลวงพ่อชา ขอมหลวงพ่อชาเพราะอะไร อาตมาอยากให้คุณติโยมทั้งหลายได้ซื้อคิด ความจริงพื้นฐานความรู้ของหลวงพ่อชาฝ่ายโลก ท่านเรียนจบเพียงชั้นประถมหนึ่ง สมัยนั้น โรงเรียนประถมศึกษามีเพียง ประถมสามเมื่อท่านมาบวช ท่านศึกษาจนจบมัธยมศึกษาชั้นแรก ผู้ที่จบประถมหนึ่งกับมัธยมศึกษาชั้นแรกก็มีหลายท่าน แต่ไม่ได้เป็นอาจารย์ของฝรั่งหรอกนะ ธรรมดาคนเรานั้น จะเอาลูกไปเรียนหนังสือหรือตัวเองจะไปเป็นลูกศิษย์ จะหัดอะไรก็ตาม หัดมวยหรือหัดวิชาใดก็ตาม ผู้ที่จะเป็นครูเป็นอาจารย์เรานั้นจะต้องดีกว่าเรา เหนือกว่าเรา เราจึง จะยอม ฉะนั้น ฝรั่งไม่ใช่คนโง่เขลาสนใจ

อาตมาเคยถามพระฝรั่งที่มาบวชว่า เหตุที่ท่านสนใจศาสนาพุทธท่านเคยสนใจตำราเล่มใด หรือพบเห็น ครูบาอาจารย์ท่านใดมาก่อน เขาบอกว่า ผมเคยอ่านพระไตรปิฎกจบมาห้าเที่ยว ผมเคยอ่านพระไตรปิฎกจบมาแล้ว สามเที่ยว สองเที่ยว ครั้งหนึ่งผมได้พบครูบาอาจารย์ สนทนากันเรื่องตำรับตำราในอังกฤษก็มีอยู่มาก เรื่องทฤษฎี พวกผมไม่ต้องการ พวกผมต้องการภาคปฏิบัติ จึงได้พากันมาและยุติลงที่หลวงพ่อชาที่นี่แหละ ครูบาอาจารย์อื่นก็มี มาก เขาบอกว่าอยู่ประเทศของเขาไม่มี แต่ขณะนี้กำลังขยายไป หลวงพ่อชานั่นถ้าหากเอาความรู้ทางโลกมาวัด กับพวกญาติโยมที่นี่ หลวงพ่อชาท่านด้อยกว่าเราในทางทฤษฎีทางฝ่ายโลก หรือจะเอามาวัดกับครูบาอาจารย์ผู้เป็น มหาเปรียญ หลวงพ่อชาท่านก็ด้อยกว่าในด้านปริยัติ แต่สำหรับด้านปฏิบัตินี้ หลวงพ่อท่านก็คงไม่ด้อยกว่าผู้ใด จึงเป็นที่เคารพนับถือ เป็นที่กราบไหว้ เป็นที่เชื่อถือของคนทั้งหลาย เพราะหลวงพ่อดูอานาปานสติและธรรม อื่นๆ หลักการอื่นๆ เสริมขึ้นมา ทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะฉะนั้นพวกเราได้มาร่วมงานถวายทานและ สร้างพระพุทธรูปในครั้งนี้ให้ฟังพิจารณา แม้แต่ท่านอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ก็เคยมาหาหลวงพ่อชาหลายครั้ง

เพื่อมาสนทนาธรรม และบางคนซึ่งมีความรู้สมัยใหม่ก็หันมาสนใจการประพฤติปฏิบัติ เพราะว่าเมื่อเรามีโอกาส ได้มาฝึกฝนจิตใจ ให้จิตใจมันหนักแน่น รอบคอบ มีเหตุมีผล มีความอดทน ออกกำลังกาย เราเรียกว่าจิตใจซึ่งมีพระ อยู่ข้างใน คือมีพระธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง เป็นเครื่องส่งเสริม เป็นเครื่องป้องกัน เป็นเครื่องสนับสนุนให้ชีวิต ของเราทั้งหลายเจริญก้าวหน้า

มาพูดเรื่องพระพุทธรูปอีกที เรื่องคนอ่อนวอนพระพุทธรูป ตั้งแต่อาตมายังเรียนหนังสืออยู่ที่กรุงเทพ อยู่ ฝั่งธน ครั้งหนึ่งได้พากันไปเที่ยวต่างจังหวัด ไปได้ยินเรื่องเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องน่าคิดมาก เรื่องคนนับถือ พระพุทธรูป นับถือพระศาสนาไม่ถูกทาง ดูเหมือนอาตมาเคยให้ข้อคิดมาหลายปีแล้ว มีหนุ่มคนหนึ่งอาศัยอยู่ใน หมู่บ้านแห่งหนึ่งในต่างจังหวัด ห่างจากกรุงเทพไปไม่ไกลเท่าใดนัก แก่แอบรักสาวอยู่คนหนึ่ง ฐานะของสาวก็ ค่อนข้างดีพอสมควร แต่ว่าพ่อหนุ่มคนนี้แกเป็นคนเกียจคร้าน ไม่ทำงานเป็นหลักแหล่ง ทั้งที่เป็นชาวนาอยู่ก็ตาม ไม่สนใจในการทำนา มีแต่เที่ยวเตร่ สามีละเลเทเมา คบคนคบเพื่อนไม่เลือกหน้า อบายมุขเข้าครอบงำหลายอย่าง แต่ว่าแกไปหลงรักสาวคนนี้นี่ไปคุยไปแ้วแต่ละครั้ง ผู้หญิงที่เขามีมารยาทเขาก็พูดด้วย แม่เขาจะไม่รักไม่ชอบ เขาก็พูดด้วยดี

ต่อมา มีข้าราชการหนุ่มมาติดต่อกับสาวคนนั้น ชายคนนี้ได้ยินข่าวว่า อีกไม่นานเขาจะมีพิธีหมั้น วันหนึ่ง แกได้นำดอกไม้รูปเทียนเข้าไปในโบสถ์ ไปอธิษฐานว่า “สาธุพระเจ้าใหญ่ บัดนี้ลูกข้างลูกม้ากำลังเดือดร้อน ลูก ข้างขอบนบานให้พระเจ้าใหญ่ช่วยรักษาและช่วยลูกข้างด้วย เวลานี้สาวคนรักกำลังเปลี่ยนใจ ไปรักหนุ่มข้าราชการ ขอให้พระเจ้าใหญ่ช่วยเหลืออย่าให้มีการหมั้น อย่าให้ข้าพเจ้าพรากจากสาวคนนี้ ถ้าหากว่าพระเจ้าใหญ่ไม่ช่วย ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะลงโทษพระเจ้าใหญ่นะ” พระพุทธรูปก็เฉย ไม่ตอบรับหรือปฏิเสธ เสร็จแล้วหนุ่มคนนั้นก็กลับบ้าน ต่อมาไม่ถึงสัปดาห์หนุ่มข้าราชการกับสาวคนรักก็หมั้นกันจริงๆ

หมั้นกันเสร็จเรียบร้อย หนุ่มคนนั้นรู้สึกโกรธมาก ได้ถือมีดอโต้แบกไปจะทำร้ายพระเจ้าใหญ่ พอเข้าไป ในโบสถ์เวลาประมาณสามทุ่มเศษๆ ก็ต่อว่าพระเจ้าใหญ่ทำไมไม่รักษาสัจจะ บอกแล้วขอบนบานศาลกล่าวแล้ว ถ้า สำเร็จจะให้หัวหมูบายศรี นี่ไม่สำเร็จ ไม่ได้ต้องทำโทษพระเจ้าใหญ่ ว่าแล้วก็กระโดดขึ้นเหยียบหน้าตัก เจ้ามืด อโต้ฟันจนหูพระพุทธรูปขาด พระสร้างด้วยปูนใหญ่หน้าตักเกือบ ๒ เมตร ฟันอีกครั้งที่ส่องกลางหน้าผาก บังเอิญ มีพระได้ยื่นเลยลงมาดู เห็นเข้าจึงไปนิมนต์เจ้าอาวาสและพระเถระมาดู ดีซ้องตีกลองให้ญาติโยมมาดักจับ จับได้ แล้วไปแจ้งความกับผู้ใหญ่บ้าน พ่อแม่รู้เรื่องรู้สึกอับอายขายหน้ามาก เพราะว่าลูกชายติดอบายมุขแล้วยังไม่ทำ โทษพระพุทธรูปอีก นี่เพราะอะไร เพราะชายหนุ่มคนนี้จะให้พระพุทธรูปช่วยเหลือหมดทุกสิ่งทุกอย่างกระนั้น หรือไม่รู้จักว่าพระพุทธรูปคือใคร คือรูปใคร เขาเรียกขานนับถือแบบลงนรก พอเขาจับมาไว้ถึงรุ่งเช้าเขาจะนำตัว ไปส่งอำเภอ เอาพ่อแม่มารับทราบ ถามเขาดู เขาก็รับสารภาพตามตรงว่าได้ทำผิดจริง พ่อกับแม่แทบจะแตกแผ่นดินหนี อับอายชาวบ้านชาวเมือง ตั้งแต่เป็นคนธรรมดาแม้จะไม่เอาการเอางาน มีแต่มาแบมือของเงินใช้ ไปกินเหล้า ไปเล่นไพ่ เที่ยวผู้หญิง ผลสุดท้ายมาสร้างเรื่องน่าอับอายขึ้นมาอีก แต่น้ำใจของผู้เป็นพ่อเป็นแม่ ลูกจะชั่วอย่างไร ก็ตาม ก็ยังอ่อนวอนขอชาวบ้านชาวเมืองรวมทั้งเจ้าอาวาส จะขอซ่อมแซมพระพุทธรูปให้ มันทำไปโดยไม่รู้เรื่อง อะไร มันเป็นลูกของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่อยากจะมันติดคุกติดตะราง จะอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะขอชดใช้ให้ พวกทนายทนายิกา ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาสก็เลยยกโทษให้ ถือว่ามันทำครั้งหนึ่งครั้งเดียวแล้วพากันถามว่า ที่มาทำ โทษพระเจ้าใหญ่เพราะอะไร เพราะว่าผมคิดหวัง ผิดหวังอะไรก็ได้สวนกันไป

นี่จะเห็นได้ว่า การงานไม่ทำอยากไปเป็นลูกเขยเขาใครเขาจะเอา ผู้หญิงเขามีหมี่มีตา มัวแต่เล่นอบายมุข ไปบนบานศาลกล่าว ถ้าพระเจ้าใหญ่ท่านเอออด้วยก็ค่อยยังชั่ว นี่ท่านเคยอยู่ ฟันจนหูขาดหน้าผากแตก อาตมาไป เที่ยวดูตอนนั้นยังไม่ได้ซ่อมเลย เรื่องนี้จะเกิดขึ้นใหม่ๆ เวลาผ่านไปยังไม่ถึงเดือน ผลสุดท้ายพ่อแม่ต้องยอมซ่อม

พระพุทธรูปให้ และทางคณะกรรมการวัดยังได้ตกลงให้ชดใช้ค่าเสียหาย ค่าเหยียบย่ำทำลายพระประธานสองพันบาท สมัยนั้น พ.ศ. ๒๔๘๔ – ๒๔๘๕ สองพันบาทคงมากโขอยู่

อาตมาเลยได้ขอลิดว่า น้ำใจของพ่อแม่ท่านเป็นพระจริงๆ ลูกจะทำผิดทำชั่วอย่างไร ก็มีแต่คุ้มครองรักษาอาลัยห่วงใย ถ้าอาตมาเป็นพ่อแม่ อาจจะให้เขาเอาไปขังก็ไม่รู้แต่ก็ไม่แน่ พอเป็นจริงๆ อาจจะสงสารลูกก็ได้ นี่คืออะไรเล่า แสดงว่าคนนับถือพุทธศาสนา **นับไม่ถือ ถือไม่นับ** ถือสะเปะสะปะ เอาแต่เขาจะทำทำ ไม่มีเหตุมีผล ไม่พิจารณา คุณค่าประโยชน์จึงไม่เกิดขึ้นมา

อันนี้อาตมาเอาเรื่องเขามาเล่า ไม่ใช่เอามานินทา แต่เอามาให้ญาติโยมทั้งหลายพิจารณา การนับถือพุทธศาสนานั้นก็คือ รู้ว่าพระพุทธเจ้าท่านสอนอะไรบ้าง ถือ คือ นำคำสอนไปใช้ให้เป็นประโยชน์ เหมือนกันกับเรานับเงินนับได้เท่าไร เอาใส่กระเป๋ไปแล้วถือไว้ ไปทางไหนก็ได้จับออกมาใช้จ่าย อย่าให้ใครเขามาล้วงเอาอย่าให้มันเสียหาย อาตมาจึงขอฝากญาติโยมทั้งหลายไว้พิจารณา ชีวิตของคนเรานั้นจะมีประโยชน์มีคุณค่า เพราะการกระทำของเราเป็นเครื่องชี้บอก การกระทำต่างๆ จะเป็นการกระทำทางกาย การพูด ทางวาจาก็ตามมันมาจากใจ พระพุทธเจ้าท่านสอนว่าคนเรานี้มีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นนาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมาจากใจ ถ้าหากใจมันดี มันก็จะทำแต่สิ่งที่ดี มีประโยชน์เป็นความจริง ทำแต่เรื่องสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เราทั้งหลายชีวิตของเราเกิดขึ้นมา จนกระทั่งอายุผ่านมาถึงเพียงนี้ ก็ด้วยปัจจัยเครื่องหล่อเลี้ยงที่เป็นกุศล ที่ญาติโยมได้บำเพ็ญมา ช่วยส่งเสริมให้ญาติโยมมีอายุมีขวัญชัยมีลูกมีหลานที่ดี

การทำความคิดต้องทำหลายๆแนวทาง เหมือนกับต้นไม้ใหญ่ ไม้ยืนต้น ไม้เนื้อแข็ง มันมีทั้งเปลือก กระจับและแก่น เช่น ต้นยูง ต้นยาง ต้นตะเคียน ต้นสัก ต้นแดง และต้นอื่นๆ อีกเยอะแยะ มันมีเปลือกมีกระจับและมีแก่น คนเราก็เหมือนกันเปรียบไปแล้วเหมือนการทำบุญก็มีสามระดับ หรือทำบุญให้เกิดสามชั้น หนึ่ง **เปลือกบุญ** คือ การเสียสละสิ่งของให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ต่อคนยากจนต่อพระศาสนา ที่สร้างพระพุทธรูปขึ้นมา ก็เป็นวัตถุดิบสำคัญขั้นนี้เราจะทำบุญแต่ชั้นเปลือกมันคงไม่พอหรอก จะต้องทำบุญถึงชั้นกระจับด้วย นั่นคือ การรักษากายรักษาวาจาของเราให้เรียบร้อย ไม่สร้างเวรสร้างภัยแก่ผู้อื่นหรือสัตว์อื่น แต่เดินตามทางแห่งศีลห้าหรือศีลแปด ศีลสิบถึงศีลสองร้อยยี่สิบเจ็ด ให้มันเหมาะสม นี่ก็เป็นการสร้างกระจับบุญ ตัวกระจับบุญนี้แหละจะเป็นตัวไปสร้างแก่น ถ้ามันมีกระจับแล้วมันจะมีแก่น แต่ต้องอาศัยเปลือกเป็นเครื่องห่อหุ้มไว้ เมื่อมีแก่นแล้วก็ยืนต้นไม่ใหญ่ ไม่ต้องถามหรือว่ามีกระจับและมีเปลือกหรือไม่ ฉะนั้นให้พึงคิดว่าเราได้พระพุทธรูปมา เรามีโอกาสได้สร้างพระพุทธรูปกับเขาก็มานุโมทนาสาธุการยินดีด้วย หรือส่งเสริมคนอื่นก็แสดงว่าเราเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญด้วยกัน

เมื่อเห็นคนอื่นทำดีแล้วก็ส่งเสริมยินดีด้วย เป็นลักษณะของพระพรหม พระพรหมเป็นผู้มีความรักหวังดีต่อคนและสัตว์ทั้งมวล มีความสงสาร หาทองช่วยผู้อื่น มีความยินดีในเมื่อคนอื่นทำดี ได้ดี วางตัวเป็นผู้ใหญ่ไม่เข้าคนนั้นออกคนนี้ ในเมื่อมีการผิดพ้องหมองใจกัน เขาเรียกว่า มีคุณธรรมอนุเคราะห์เป็นพระประจำใจ **พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ในพระไตรปิฎกตอนหนึ่งว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากว่าท่านอยากได้น้ำมนต์ น้ำที่มีแก่นสาร มีประโยชน์ ฟิงสนใจน้ำทั้งสองอย่าง คือ ขันติเมตโตทกัถ น้ำคือความอดกลั้น ความอดทนและความเมตตา ถ้าผู้ใดมีธรรมะสองข้อนี้ เป็นพระประจำใจ ท่านผู้นั้นจะได้ชื่อว่าน้ำมนต์ที่อยู่ตลอดไป”** ฉะนั้น จึงขอฝากญาติโยมทั้งหลายไว้พิจารณา อาตมาขออนุโมทนาให้ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างพระพุทธรูปขึ้นในครั้งนี้ มีความสุข ความเจริญยิ่งขึ้นเทอญ

อันช่างหล่อ	มีปัญญา	น่ายกย่อง
เก็บเศษทอง	มากมี	มารวมหมู่
หล่อหลอมเป็น	พุทธรูป	น่าชมดู
นำเชิดชู	น้อมนบ	เคารพบูชา

ใจของเรา	หากหล่อหลอม	ด้วยคุณธรรม
ขอมงามล้ำ	สวยดี	มีคุณค่า
จากที่เป็น	ปุถุชน	คนธรรมดา
ซึ่งเปลี่ยนมา	เป็นอริยะ	พุทธองค์

พระภายนอก	บอกกันสร้าง	อย่างเหลือหลาย
พระภายใน(ธรรมะ)	ลึมนึก	ลึมสร้างสรรค์
พระภายใน	สร้างควงใจ	เลิศสำคัญ
พบสุขสันต์	ร่วมเย็น	เป็นสุขดี.

เขมจิตตภิกขุ

๑๕ มกราคม ๒๕๒๘